

Osman(3.)

Osmanlı sultanlarının yirmibeşincisi ve İslam halifelerinin doksanıncısı.

Saltanatı: 1754-1757

Babası: II. Mustafa Han - Annesi: Şehsüvar Sultan

Doğumu: 2 Ocak 1699 Vefatı: 29 Ekim 1757

II. Mustafa Hanın oğlu olup, 2 Ocak 1699da Şehsüvar Sultandan doğdu. Ağabeyi I. Mahmuttan birkaç yaş küçük olup, anneleri ayrıdır. Şehzadelğinde mükemmel bir eğitim gördü. Zamanını din, edebiyat ve tıp kitaplarını okuyarak geçirdi. 13 Aralık 1754te ağabeyi Sultan I. Mahmut Hanın vefatı üzerine tahta çıktı.

Sultan Osman Hanın kısa süren saltanat devresi sulh ve sükun içerisinde geçti. 1755te Rus sınırındaki bazı olaylar bu devletle ihtilafa yol açacak gibi göründü ise de, iki taraf da sulhu bozmadı. Mısırdaki Memlüklülerin isyan hareketleri kısa sürede bastırıldı. Padişah ayrıca olaylarda ihmali görülenleri vazifelerinden uzaklaştırdı. Sadrazam Bahir Mustafa Paşa azledilerek yerine Hekimoğlu Ali Paşa getirildi.

Sultan III. Osman Han zamanında dışta görülen bu huzurlu ve hadisesiz geçen devreye nazaran içte çeşitli gaileler veya tabii afetlerle karşılandı. 1755 kışında Haliç dondu. İnsanlar Defterdar İskelesi ile Sütluçe arasında karşıdan karşıya geçerlerken olay uzun süre hafızalardan silinmedi.

Diğer taraftan Osman Han devrinde İstanbulda büyük tahribata yol açan iki büyük yangın çıktı. 28 Eylül 1755te Hoca Paşa semtinde çıkan yangın, dört kola ayrılarak büyük bir afet halini aldı. Yaklaşık otuz altı saat süren yangın sonunda Paşakapısı da yandığından, sadaret dairesi bir müddet Kadırga limanındaki Esmâ Sultan Sarayına nakledildi. 6 Temmuz 1756da Cibali taraflarında çıkan yangın ise, genişleyerek hemen hemen İstanbulun dörtte üçünü kül haline getirdi. Unkapanı, Şehzadebaşı, Fatih, Yavuz Selim, Zeyrek, Saraçhane semtleri bir harabe haline geldi. İki bin ev, bin dükkan, beş yüz seksen değirmen, iki yüz cami ve mescit, yetmiş hamam yandığı gibi insan zıyatı da oldu. Yangın ardından, İstanbulun yeniden inşası için büyük bir imar faaliyeti başladı.

Önceki yıllarda İran harpleri dolayısıyla devletin otorite boşluğundan istifade ederek eşkıyalığa başlayan leventler, Anadolu'da halka büyük eziyet veriyorlardı. Bu karışıklık Osman Han devrinde daha da arttı. Devlet, bunları Mirili levent adı ile bir teşkilata tabi tutarak emri altına almaya ve şekavetlerini önlemeye çalıştı ise de bir netice elde edilemedi. Bunun üzerine Osman Han, Hekimoğlu Ali Paşayı bunların üzerine göndererek şiddetle cezalandırdı.

Sultan III. Osman Han, padişahlığının üçüncü senesinde, 29 Ekim 1757de vefat etti. Yeni Camii yanındaki kardeşi I. Mahmut Hanın türbesine defnedildi.

Sultan III. Osman, fakirlere, düşkünlere çok acıyıp, onlara karşı daima cömert ve şefkatli davranırdı. Kıyafet değiştirmek suretiyle İstanbulda dolaşır, halkın dertleriyle bizzat alakadar olurdu. Haksızlıkların önüne geçip, tamiri mümkün olanların haline çalışırdı. Müslim ve gayrimüslimlerin kıyafet ve nizamına ve davranışlarını dikkatle takip etti. Kadınların dikkat çekici kıyafetler ile sokağa çıkmalarını yasakladı. "Kocasının zabtında olan avret kötülük yoluna sapamaz. Kadının ahlaksız olmasında suç, ona sahip olmayan kocasındadır." derdi. Yalan ve rüşvetle amansız şekilde mücadele etti. Kim olursa olsun rüşvetçiyle yalancıyı asla affetmedi.

İmar faaliyetlerine önem vererek Üsküdar'da İhsaniyye Camii ve İhsaniyye mescidini yaptırdı.

Ağabeyi I. Mahmut Hanın başlattığı cami inşasını bitirerek Nuru Osmaniye adı ile ibadete açtı. Caminin yanına medrese, kütüphane, imaret, sebil ve çeşme de yaptıırıp, tamiratı ve masraflarının karşılanması için vakıflar tesis ettirdi. Midilli adası Sığri limanında, Malta korsanlarına karşı bir kale inşa edilerek tahkim edildi. Bab-ı Al#238;nin inşası tamamlandı. Ahırkapı feneri de Sultan III. Osman devrinde yapıldı.

[Osman\(3.\)](#)